

Knjiga "Jedno svjetlo, mnogo duša"

13. Ožujak 2007.

Da li ste znali da je na području Stare Europe - kojem pripada i Hrvatska - prije pet do dvanaest tisuća godina cvjetala zaboravljena civilizacija sasvim različita od današnjeg? Stari Europljani bili su posebni po tome što u njihovom svijetu nije bilo važnijih znakova nasilja ili kriminala, zamisao o sukobu naroda odnosno ratovima nije postojala, prevladavala je društvena ravnopravnost i nije bilo vlastodržaca; žene i muškraci su bili sasvim ravnopravni, a ekološka osvještenost i duhovna tolerancija na zavidnoj razini. Kako je tako nešto uopće moguće? Što su Stari Europljani znali, a mi ne znamo? Jedno svjetlo, mnogo duša na zapanjujući vam način pruža odgovor na to pitanje.

Knjigom Jedno svjetlo, mnogo duša Adrian P. Kezele nastavlja ciklus knjiga kojima budi svjesnost o staroj neolitskoj kulturi našega podneblja. Do sada su objavljene knjige Povratak Boginje, Duša Stare Europe i NeoDance - duhovni ples Starih Europljana. Pod općirnije možete pročitati izvratke iz knjige!

Knjigom Jedno svjetlo, mnogo duša Adrian P. Kezele nastavlja ciklus knjiga kojima budi svjesnost o staroj neolitskoj kulturi našega podneblja. Do sada su objavljene knjige Povratak Boginje, Duša Stare Europe i NeoDance - duhovni ples Starih Europljana. Slijedi nekoliko izvataka iz knjige. Zainteresirani mogu potražiti i naručiti knjigu pri izdavačkoj kući Dvostruka duga.

Ova je knjiga pisana u obliku zamišljenog izlaganja "onih koji su se prisjetili" Stare Europe nama koji živimo u danšnjim nemirnim vremenima. Saznat ćete "iz prve ruke" kako je svijet izgledao u to davno vrijeme i zašto se promijenilo prije pet tisuća godina kad su ga naši preci počeli osvajati.

Saznat ćete sve o "neokulturi", životnom i duhovnom putu Starih Europljana, ali ne u obliku zaboravljene priče, već u obliku živoga znanja koje je primjenjivo i danas. Svijet se nalazi na rubu katastrofe. Promjene su potrebne, ali tako dugo dok se služimo starim metodama nastaviti ćemo polako kliziti u propast.

Glas "onih koji su se prisjetili" objasniti će vam mnoge detalje neokulture - od svjetonazora i odnosa prema duhovnosti, preko ljubavi, seksualnosti i odgoja djece pa sve do ekonomije i upravljanja društvom. Bit će vam predložen osobni izlaz iz problema koji tište suvremeni svijet - stvaranje novih "neokulturalnih zajednica" koje na jednostavan i djelotvoran način mogu postati naša svakodnevna stvarnost.

Da li je ovo knjiga za vas?

Prati li vas težnja kojoj ne znate odrediti izvor, pa čak ni na što je usmjerena? Ili možda osjećate da u sebi nosite nešto vrijedno, ali niste pronašli način kako da to otkrijete i pokažete svijetu. Možda ste nezadovoljni objašnjenjima svijeta i života koja su vam ponudili vašerški i duhovni učitelji. Znaete da postoji još nešto; nešto što ne možete opisati ni objasniti, ali tu je, stvarno i prisutno, duboko u vašerjoj duši. Nikada niste bili skloni nadmetanju i igrama moći. Duboko odbijate bilo kakvu nepravdu, nasilje ili prevlast bilo koje vrste. Imate osjećaj stalnog čekanja, iako ne znate zašto. I na posljetku, osjećate da bi vam bolje bilo u nekom drugom svijetu, jer ovaj u kojem živite nije krojen po vašerjoj mjeri.

Drugim riječima, neprilagođeni ste. Dobro to skrivate noseći maske koje se od vas zahtijevaju. Uspješno ili manje uspješno obavljate svoj posao, ali uz stalni osjećaj da bi život mogao i morao biti drugačiji.

Mnogi tako osjećaju, naravno, posebice kad se nalaze na dnu društvene ljestvice. Ali, ako tako osjećate i onda kad vam je dobro i kad ste uspjeli, što onda? Ima mnogo drugih kojima je lošije od vas, morali biste biti zadovoljni onim što ste i gdje ste, a ipak niste.

Ako je tako, ako osjećate barem nešto od svega toga, spremni ste za prisjećanje. To je naša sudbina.

Pročitajte ovu knjigu.

Sadržaj

TKO SMO MI?

...o tome tko govori kome te o razlici između vi i mi...

PRISJEĆANJE

...o načinu na koji govorimo i odakle znamo to što znamo...

VELIKI ZABORAV

...o tome kako ste se pojavili vi i kako ste zaboravili na nas...

SUDBONOSNA ODLUKA

...o tome kako smo odlučili ostati mi pa čak i po cijenu smrti...

POSTIGNUĆE I ISPUNJENJE

...o motivima koji upravljaju vašim životom i o onima koji su upravljali našim...

PENJANJE NA VRH PIRAMIDE

...o lažnom vrhu, nepostjećoj hijerarhiji, strahu od nestanka i “razvoju” koji ubija...

LJUDI I BOGOVI

...o božanskom i o doživljaju božanskog; o duhovnim bićima, Bogu, Boginji, prorocima i drugim zabudama vjere...

TIJELO I DUHOVNOST

...o tijelu kao vrhunskom duhovnom iskustvu, o nastanku lažnog procjepa između duha i tijela te o iskustvu potpunog zajedništa koje ga zatvara...

LJUBAV I ODNOSI MEĐU LJUDIMA

...o različitim vrstama ljubavi i seksualnosti...

ŽIVOTNE ZAJEDNICE, DJECA I OSVAJANJE SVIJETA

...o mnogostrukim mogućnostima zajedničkoga života, roditeljstvu i odgoju djece te o pitanju broja ljudi koji naseljavaju ovaj planet...

UPRAVLJANJE DRUŠTVOM: EKONOMIJA I POLITIKA

...o prirodnim nagonima i strukturi društva; još o obitelji i životnim zajednicama te o nepostojećoj politici i pouzdanoj ekonomiji...

NEOKULTURALNE ZAJEDNICE I ODLAZAK IZ CIVILIZACIJE

...o tome kako promijeniti svoj svijet i u kratkom roku napustiti dosadašnji način života; o novim zajednicama i kraju osvajačke civilizacije...

JESTE LI NAS ÈULI?

...o svemu reèenom, uz male ali važne dodatke...

A.P. Kezele: Neokultura kao način života

Izvadak iz knjige

NEOKULTURALNE ZAJEDNICE I ODLAZAK IZ CIVILIZACIJE

...o tome kako promijeniti svoj svijet i u kratkom roku napustiti dosadašnji način života; o novim zajednicama i kraju osvajačke civilizacije...

191

Neki od vas æe osjetiti istinu u našim rijeèima, a neki neæe. Svakom svoje, naravno. Nismo progovorili zato da bismo uvjerali sve, bit æe dovoljna nekolicina. Na osnovi onog što znamo, reæi æemo vam što da uèinite. Smatramo da svatko od vas može pridonjeti promjeni svoga života. Štoviše, uvjereni smo da tijekom najviše desetak godina od ovoga trenutka možete za sebe osigurati život kakav zaslužujete. Ali, da biste to postigli morate jasno razumjeti situaciju u kojoj se nalazite. Razmišljajte o njoj; razmišljajte o našim rijeèima i porukama koje smo vam prenijeli. Svaka od njih zaslužuje posebnu pozornost.

Takoðer, svaka od njih se može detaljnije razraditi. Mnogo je toga ostalo neizreèeno. Razmišljajte o onome što ste èuli, ali i o onome što niste. Ni mi ne znamo odgovore na sva pitanja. Na posljetku, naše je znanje zasnovano na prisjeæanju. A prisjeæanje nije uvijek potpuno. Kad se ono probudi i u vama, nadopuniti æete naše rijeèi detaljima i svojim vlastitim iskustvima.

Promjena stava prema postojećim životnim vrijednostima, a posebice prema onome što zovete civilizacijom, prvi je korak prema istinskoj preobrazbi. Uz njega mora iæi i unutarnje iskustvo koje æete postupno stjecati. Kad budete imali i jedno i drugo, vaæe se naèin života spontano približiti našem, bez obzira na oblik koje æe poprimiti.

192

Prije nego zaokružimo svoju prièu konkretnim prijedlozima za praktiènu provedbu, pokušat æemo odgovoriti na dva važna pitanja. Prvo je: "Može li se svijet doista promijeniti?" A drugo: "Na koji naèin æe se ta promjena dogoditi?"

Na prvo pitanje imamo dva odgovora. Globalno gledajuæi, ne znamo može li se doista nešto bitno promijeniti. Ne znamo zato što nikad do sada nije postojala ovakva situacija. Zbog toga naše sjeæanje, a najvjerojatnije ni sjeæanje bilo koga drugog ne može objaviti odgovor zasnovan na iskustvu. Ovo je prvi put da su ljudi postali osvajaèi svijeta i zagušili ga svojim vlastitim mnoštvom. Možemo se jedino nadati da je promjena moguća.

Meðutim, ako je moguća, onda znamo odgovor na drugo pitanje. Promjena se neæe dogoditi na naèin na koji su se dogaðale revolucije u ovoj povijesti. Nema naèina da se ova vrsta preobrazbe, dakle povratak na raznolikost ljudskoga iskustva i naèina života, dogodi voðena istim naèelima. Primjerice, neæe se raširiti s jednoga mjesta, neæe imati voðu ili obrazac po kojoj se odigrava i neæe se nikada pretvoriti u neku vrst jedinstvenog pokreta.

Ako se ikada stvarno promijeni, svijet æe se promijeniti na mnogo mjesta istodobno. "Voðena" promjena, centralizirano upravljanje, srednja moæ ili autoritet jedne osobe ili organizacije i drugi veæ prepoznati oblici društvenih preobrazbi samo bi znaèili da se ona bitna preobrazba nije dogodila.

193

U tom sluèaju, pitatate se, kako æete prepoznati da se promjena dogaða? Kako æete znati da ste uspjeli?

Nema naèina da to znate ako gledate globalno. Ali, ima naèina da zamijetite preobrazbu svog vlastitog naèina života i naèina života onih koji ga dijele s vama. Drugim rijeèima, nama nije cilj globalna promjena, veæ osobna, manja promjena, ona koju možete provesti u svom životu praktièno sada, tijekom sljedeæih nekoliko godina. Jedino to i možete uèiniti - pobrinuti se za sebe, svoje najdraže i svoje prijatelje. Svi ostali su vam izvan dohvata. Gotovo da vas ne bi trebalo biti briga što se dogaða s drugima.

Ne kaæemo to zbog sebiènosti ili bezobzirnosti. Pokušavamo istaknuti žarište na kojem mora biti vaša pozornost. Naravno da smo zabrinuti za svijet i druge ljude. Tako je oduvijek bilo i bit æe. Ali, ako razmišljamo o metodologiji stvarne promjene onda nema naèina da ju se pokrene s jednoga mjesta te da se ona poput zaraze proširi svijetom.

To je bio vaš naèin širenja ideologije. Na taj ste naèin objedinili svijet u jednom svjetonazoru. Mi to ne želimo. Prava promjena znaèi ako se svijetom raširi tisuæe razlièitih svjetonazora koji æe međusobno poštovati jedni druge bez želje da istièu svoju nadmoæ.

194

Zamislite mnogo malih svjetala koje se pale posvuda po svijetu. Jedno po jedno, svako na svoj naèin i u svojoj boji. Na posljetku æe cijeli svijet biti osvijetljen, ali ne iz jednog izvora veæ iz milijardu njih. To je promjena kojoj se nadamo. Nije nam potrebno jedno sunce koje æe otjerati tamu. Takva zamisao je odraz vaše èežnje za jednim Bogom, jednim spasiteljem i jednim prorokom. Vama ona izgleda privlaèno, ali mi u njoj prepoznajemo psihologiju autoriteta koja je krivac za sva zla koja su snašla ovaj svijet.

Mi znamo za Jedno svjetlo, jer svi smo dio njega. Ali, duša je mnogo, kao i ljudi, kao i svega što je stvoreno. U materijalnom svijetu Jedno svjetlo uvijek sija s mnogo mjesta.

Dakle, ne razmišljajte globalno, veæ pojedinaèno. Ne èekajte da se steknu uvjeti pa da se cijeli svijet preokrene. Ni vi nas niste preokrenuli odjednom. Bilo vam je potrebno tisuæu godina da nas osvojite ili asimilirate. Možda æe i za suprotni proces biti potrebno isto toliko vremena.

Međutim, to ne znaèi da se vi kao pojedinci ne možete vratiti istinskom naèinu života veæ sada u ovom pokoljenju. Pokušajte razmišljati šire od nametnutih vam obrazaca. Što je to što vam je doista potrebno? Morate li živjeti jednako kao i svi ostali? Ili možete promijeniti svoj svjetonazor, svoje iskustvo, svoje prioritete i svoj život?

195

Govoreæi o svom naèinu života u naše vrijeme, nikada ne bismo upotrijebili neki naziv da ga oznaèimo. Za to nije bilo potrebe. Svi su ljudi živjeli kao što ljudi žive. Što se o tome može više reæi?

Međutim, taj, “ljudski” naèin života bio je toliko raznolik da bi se vaši znanstvenici teško snašli u tome. Broj opisa našeg naèina života bio bi gotovo jednak broju pojedinaènih sluèajeva, a to znaèi da nikakva “znanost” o tome nije moguæa. Ipak, pokušali smo vam objasniti zajednièko ljudsko iskustvo koje je tisuæama godina omoguæavalo održavanje takvoga stanja. Radilo se o savršenoj ravnoteži razlièitih sklonosti, prirodnih znaèajki, duhovnog iskustva i naèina preživljavanja. Suoèeni s mnoštvom razlièitih oblika spontane organizacije društva, vaši su znanstvenici izmislili nazive poput veæ spomenute “pastoralne anarhije”. Njima oznaèavaju pred-civilizacijski naèin života ljudi.

Mi vam sada predlaæemo naziv kojim æemo oznaèavati povratak na prvobitnu raznolikost ljudskih društava, ali i samu situaciju u kojoj bi se nakon određenog vremena svijet mogao naèi: neokultura.

196

Najveæi dio naših jasnih sjeæanja dolazi iz vremena neolita, dakle u razdoblju od 10000 do 3000 godine prije nove ere. Na taj naèin smo u nazivu oznaèili poveznicu s tim davnim vremenom. Međutim, rijeè “neo” u veæini vaših jezika povezana je s neèim novim, pa tako ukazuje na promjene koje æe se događati.

“Kultura” je rijeè koja nam se više dopada od “civilizacije”, zato jer ovu potonju

povezujemo s vašim dolaskom i povijesnim razdobljem od pet tisuća godina tijekom kojeg ste u potpunosti izbirsali staru raznolikost življenja. Za nas je to tragično razdoblje i riječ "civilizacija" zbog toga ima gorak okus.

Ona također označava i hijerarhijski uređeno društvo, pa je tako neprilika za naš život kojemu težimo. Kultura s druge strane ukazuje na ljudsku djelatnost, posebice na stvaralaštvo. Ljudi stvaraju i istražuju - ljudi su kulturni. Raznolikost našeg života - to je ljudsko stvaralaštvo i ljudska kultura.

Dakle težimo neokulturi, a istodobno tom riječi označavamo put kojim je potrebno ići da bismo to postigli. Neokultura je istodobno i put i cilj.

Imajte na umu međutim da neokultura po svom određenju pretpostavlja beskrajnu raznolikost ljudskoga iskustva i našeg života. Ovo "beskrajno" je doslovce istinito. Ne govorimo o mnogobrojnim našinama, već o bezbrojnim našinama. To znači da će se društvena struktura mijenjati kako se iskustvo bude mijenjalo. Ni jedna neokulturalna zajednica nije imala strukturu koja je bila vječna. Neke su trajale duže, neke kraće, ali uvijek su se na poslijetku promijenile.

Neokultura znači nepostojanje jednog obrasca po kojem se život živi.

197

Neokultura također znači da nema jednog određenog našina koji je najbolji. Svaki našin može biti dobar u određenim okolnostima. Međutim, nakon nekog vremena on se napušta jer se okolnosti mijenjaju. To znači da našelno nema ništa lošeg ni u vašem našem životu. Već smo vam objasnili da smo i mi poznavali funkcionalnu hijerarhiju u okolnostima nepogoda i opasnosti. Međutim, vi ste tu funkcionalnu hijerarhiju zamrzli i pretvorili u trajno stanje. Dakle, nema ništa lošeg u vašem našem životu osim što je potrajao daleko dulje nego što je to prirodno. Zbog toga ste istrijebili sve druge ljude, a sada ugrožavate i svoj vlastiti život i život ovoga planeta.

Zapravo vam ništa ne želimo nametnuti. Malo je ljudi koji će nakon detaljne analize svjesno prihvatiti postojeću situaciju. Svi žele promjene. Međutim, budući da su nesvjesni osnovnog problema u svom svjetonazoru, ljudi se nadaju da će one doći iznutra, na osnovi već postojećih civilizacijskih pravila.

To se neće dogoditi. Ta se pravila moraju promijeniti. I to je ono što vam predlažemo kroz pojam neokulture. Ne namećemo vam nova pravila - ukidamo jedno pravilo i otvaramo vam vrata raznolikosti.

198

Predlažemo vam da zanemarite globalne promjene i trendove. Pobrinite se za sebe i ljude s kojima živite. Neokulturalnu promjenu nećete moći provesti sami, niti unutar svoje obitelji. Sjetite se prije o negativnim stranama obiteljskog organiziranja. Umjesto toga predlažemo vam da svoj život organizirate unutar neokulturalnih zajednica.

Kako će one točno izgledati, na vama je da odlučite. Ne želimo vam ništa nametnuti. Ali, shvatite da je vaš našin bio sadržan u našem. Sve što vi imate imali smo i mi. Ali, imali smo i mnogo toga drugoga. Upravo zbog toga smatramo da ni prijelaz na neokulturalni našin života nije nemoguć. Neokultura dopušta slobodu izražavanja, a to znači da ste slobodni živjeti kako želite, pa i onako kako živite sada, ako vam to najviše odgovara. Vjerojatno će tako u početku i biti jer je za promjene na razni osjećajnog povezivanja, strukture obitelji, odgoja djece i ekonomije zasnovane na novcu potrebno malo vaše vremena.

Ali, to vas ne bi trebalo spriječiti u prelasku na neokulturu. Budući da je njeno osnovno načelo sloboda izbora prema postojećim okolnostima, neokultura sasvim lijepo može opstati i u tom okruženju.

199

Moramo vas upozoriti da kretanje u smjeru neokulture znači kraj civilizacije kakvu poznajete. Ukoliko bi dovoljan broj ljudi prešao na neokulturalni našin života, društveni sustav bi se raspao. Ne bi se samo promijenio, već doslovce raspao. Ali, ionako je vjerojatno da će civilizacija kakva sada postoji nestati. Problema je jednostavno previše. Broj ljudi na plenetu stano raste, energetske rezerve se isprpljuju, prirodna ravnoteža se sve više narušava, razlike između bogatih i siromašnih sve su veće a društveni i politički nemiri sve su tragičniji. Zar doista mislite da takva civilizacija ima mogućnosti za opstanak? Problemi koji je stvorila daleko su izvan dohvata njene sposobnosti rješavanja tih problema. Izlaza nema, barem ne unutar postojećih obrazaca razmišljanja.

Neokultura kao takva zagovara život, a ova civilizacija srlja u smrt. Promjena se mora dogoditi, na ovaj ili onaj našin. Tko zna, možda imate mnogo manje vremena nego što vam se čini.

Iskoristite ga dobro, ne za globalnu promjenu jer je vjerojatnost neuspjeha vrlo velika, već za promjenu u vašem mikrokozmosu. Promijenite svoj život i život ljudi koji vam se žele pridružiti.

Napuci koji slijede na su prijedlozi za praktične postupke u provedbi te promjene. Oni su zasnovani na svjetonazoru kojeg smo vam već izložili. Ali, teorija je jedno, a praksa drugo. Pokušajte očitati postupke koje bi trebalo učiniti ako želite prijeći na neokulturalni način života. Ovaj pokušaj nužno je nepotpun. Različiti ljudi susretat će se s različitim problemima u prijelaznom razdoblju. Ali, nadamo se da će se ovim prijedlozima vrlo brzo pridružiti novi, nastali u stvaralačkom procesu praktičnog osnivanja neokulturalnih zajednica.

200

Dakle, krenimo od sadašnjeg trenutka. Nalazite se u svojoj sobi i čitate knjigu u kojoj su zapisane vaše riječi. Možda ste mladi, možda srednjih godina, a možda već uživete u zlatnom dobu svoga života. U kojem god da ste životnom razdoblju ono ima i svoje prednosti i svoje mane glede prelaska na neokulturu. Za početak ćemo preskočiti unutarnje iskustvo, psihologiju odnosa i druga duhovna pitanja i usmjerit ćemo se na praktične postupke. To nije zbog toga što bi unutarnje promjene bile manje važne, već zbog toga što će vam za vanjske promjene trebati više vremena. Računajte na razdoblje od jedne do deset godina od sadašnjeg trenutka do života u stvarnoj neokulturalnoj zajednici. Ako vam se to čini dugo, griježite. Posebice je ova prva brojka izrazito optimistična. Neka srednja vrijednost, dakle četiri do pet godina je vrlo realna procjena i bit ćete sretni ako svoj cilj ostvarite u tom roku.

Istodobno s mijenjanjem vanjskih okolnosti svoga života, radit ćete na unutarnjem iskustvu. Ono je jako važno i ne smije ga se zanemariti. Međutim, danas su se toliko razvila razna "duhovna" učenja da im ljudi pristupaju prilično površno. Život među vama pokazao nam je kako posjedujete nevjerojatnu sposobnost uvjeravanja samih sebe u prived. Spremni ste prihvatiti neku vjeru ili sugestiju i misliti kako vam ide bolje i kako napredujete, dok vaš život i dalje melje isti žrvanj. Najgori "salto mortale" je situacija u kojoj sami sebe uvjeravate da se morate pomiriti sa situacijom i ne mijenjati ju. Još kad takav stav označite pridjevom "duhovni" doista možete reći da ste u potpunosti zaraženi duhovnim ropstvom osvajačke civilizacije.

201

Zbog toga je važno krenuti s vanjskim promjenama. Tek kad izvana vidite kako ostvarujete određene ciljeve i doista mijenjate svoj život, možete reći da ste izrazili svoju stvaralačku duhovnost. Dakle, na unutarnje promjene ćemo se vratiti nekasnije i ponovo ih razmotriti. Sada nas zanimaju praktični postupci. Kako promijeniti svoj život i u kom smjeru ga mijenjati? Što znači osnovati neokulturalnu zajednicu?

Najprije morate još jednom osvjestiti činjenicu da to ne možete učiniti sami. Potrebno vam je društvo - prijatelji ili rođaci s kojima možete raspraviti ove zamisli a zatim vidjeti ima li među njima zainteresiranih. Ako nema, tražite dalje. Prijatelji iz jednog razdoblja vašeg života ne moraju vas pratiti u drugo. A ako ste odlučili pokušati s neokulturom, onda ste već zakoračili u sasvim novi život.

Koliko ljudi vam je potrebno? To ovisi od načina na koji ćete ostvariti neokulturalnu zajednicu. Što je do deset osoba bila bi donja granica. To mogu primjerice biti tri ili četiri para odnosno već oblikovane obitelji.

Kakav će biti vaš prvi potez i oko čega se morate najprije dogovoriti? Odnosno, što vam je prvi konkretni cilj? Teoretski, cilj vam je postati nešto neovisniji od postojeće strukture društva.

U praksi, prvi je korak smanjenje troškova života.

Živjeti u neokulturalnoj zajednici znači živjeti znatno jeftinije nego što živite sada. Smanjenje troškova se postiže utvrđivanjem zajedničkih elemenata života, dakle onoga što inače plaćate svaki zasebno. Dijeljenjem tih troškova na više ljudi oni se znatno smanjuju.

202

Struktura civilizacije drži vas u ropstvu namećući vam određeni način života koji je vrlo skup. Odvojeni ste i rascjepkani na male obitelji. A to je skupo. Kad bi se udružili u veću zajednicu, mnogi troškovi bi se znatno smanjili.

Razmotrite primjer troškova stanovanja odnosno kupnje stambenog prostora. To je ujedno i prvi dogovor kojeg morate postići s vašim budućim članovima neokulturalne zajednice.

Mlade obitelji usmjeravaju se na kupovinu vlastitog stana. O tome se sanja od najranije mladosti i cijeloukupni tijek život vodi prema tome. Nakon sklapanja braćne zajednice i započinjanja, mladi braćni par uzima veliki kredit i zadužuje se za cijeli život.

Razmislite koliko bi se troškovi smanjili kad bi se pet ili šest parova dogovorilo i kupilo veće kuće te je preuredilo u zasebne stanove. Ili, još bolje, izgradilo takvu kuću već u nacrtu zajednicu prema njihovim potrebama. Već malo raćunanja pokazuje da bi takav potez mogao smanjiti troškove i okrućivanja gotovo na polovicu. U najgorem slućaju, to znaći petnaest godina kredita umjesto trideset.

A u najboljem znaći stvaranje osnove za neokulturalnu zajednicu.

203

Neokulturalna zajednica nije samo zajednićko stanovanje. Na posljetku, u mnogim zemljama je ravijen sustav ićco-housinga; unutar kojeg ljudi koriste gornju raćunicu da bi jeftinije stekli stambeni prostor. Prednosti zajednice su mnogo veće.

Primjerice, smanjuju se rećijski troškovi. Zatim, unutar zajednice je moguće organizirati zajednićke poslove poput ećvanja djece ili kuhanja. Troškovi hrane za deset ljudi koji jedu na jednome mjestu su dvostruko manji od troškova hrane za tih deset koji jedu odvojeno. Izraćunajte sami, brzo ećete se uvjeriti da je tome tako.

A sad svemu tome dodajte još jednu preporuku: kad se dogovarate oko zajednićkog stanovanja, izaberite mjesto izvan grada, s dovoljno zemlje te po mogućnosti samostalnim izvorom pitke vode.

Ovo drugo ećete malo teže pronaći, ali barem pokućajte, možda i uspijete. Ali, zemlja oko vaće kuće ili malog naselja vrlo je dragocijena. Svi zajedno, ili samo neki od vas mogu obraćivati zemlju i proizvoditi dio hrane koje koristite za svoje potrebe.

Za ećudili biste se koliko se na taj naćin još viće smanjuju životni troškovi. Dodajte tome mogućnost da svoju kuću opremite prirodnim izvorima energije kao ićto su energija sunca ili vjetra, postigli ste prvi uvijet za status neokulturalne zajednice: priblićili ste se ekonomskoj samodostatnosti.

204

Ako o ećglednim ućtedama zbog dobre organizacije dodate i odustajanje od nekih nametnutih potreba stvorenih u potroćskom drućtvu, do eći ećete do vrlo malih novćanih iznosa koji su vam potrebni za kvalitetan život.

Naravno, vi sami ećete odlućiti koji su to troškovi koji zapravo nisu potrebni. Ali zasigurno ih ima. Od novog mobitela svakih ećest mjeseci do skupih proizvoda s imenom. Od nepotrebne kolićine cipela do sitnica koje u supermarketu kupujete iz navike. O statusnim simbolima ne treba ni govoriti. Međutim, taj dio smanjenja troškova ostavljamo vama. Ne bismo željeli da pomislite kako vas nagovaramo da se odreknete sitnih životnih zadovoljstava. Upravo suprotno, mi želimo da budete zadovoljni. Samo vam savjetujemo da preispitate ićto vas to ećini zadovoljnim i da li je to doista vać izbor ili vam ga je nametno život u suvremenom drućtvu.

Uvjereni smo da danas svaki ećovjek moće samo na taj naćin smanjiti barem dvadeset posto svojih potreba za novcem. Ećesto eće taj postotak biti i mnogo viće.

Zbrojite to sve skupa, pogledajte ićto ste dobili i ećudite se! Odjednom viće ne morate raditi puno radno vrijeme da biste podmirili svoje troškove već samo pola, ili još manje. Neki od ećlanova zajednice do eći eće u situaciju da se bave vlastitim poslom ićto prije nisu mogli. A neki eće biti zaposleni oko potreba same zajednice ićto sa sobom nosi niz prednosti.

Malo po malo i eto vas na pragu ozraćja u kojem smo živjeli i mi: prosjećno dva do tri sata rada na dan i mnogo vremena za istraćivanje umjetnosti, duhovnosti i svega onoga ićto ste oduvijek htjeli raditi a niste za to imali vremena.

205

Zvući dobro, zar ne? Ali, po ećetno odućevljenje skeptici eće vrlo brzo srućiti tvrdnjom da to ne eće funkcionirati. Jer, kad bi to doista tako bilo, onda bi svi to odmah ućinili. Za ićto ne ećine?

Doista, za ićto? Vratite se na po ećetak dogovora oko neokulturalne zajednice. Najveću potećkoću imat ećete oko prvog koraka. Ako se uspijete sloćiti oko zajednićke namjere, nama nikakve sumnje da ećete ju i ostvariti. Dakle,

raèunica je toèna, troškovi se mogu smanjiti, zajednica se može približiti ekonomskoj samodostatnosti. Međutim, skeptici su u pravu glede toga da bi to svi učinili samo da se mogu - dogovoriti! Taj problem æete morati nekeko riješiti. Razmišljanjem, razgovorom, uvjeravanjem... bilo kako.

Srž tog problema je ponovo u ideologiji odnosno svjetonazoru. Neokulturalna zajednica se ne nalazi unutar prièe koju roditelji prièaju svojoj djeci o dobrom životu. Postoje mnogobrojne psihološke prepreke u takvoj odluci.

Prije svega, to je nešto novo i drugaèije. Tko zna kakvi se problemi kasnije mogu pojaviti vezani uz vlasništvo nad nekretninama i međuljudske sukobe. A vrlo je vjerojatno da æe okolina prvo pomisliti da ste se pridružili nekoj religioznoj sekti i da vas je potrebno vratiti na pravi put.

Èak i ako vi sami ne razmišljate o tim problemima, pa èak i ako ste smislili neki dobar naèin da ih riješite, duboko u vama nalazi se isti crv koji vas preispituje i testira. Tko zna, možda èinite veliku pogrešku. Nije li bolje da i dalje živite kao što žive svi oko vas?

206

Nemojte zanemariti probleme na koje æe vam ukazati skeptici, ali se odlučeno borite protiv tog crva u vama. On je dio robovlasnièke ideologije koja vas želi po svaku cijenu zadržati zarobljenim.

Problemi se mogu riješiti. Pitanje vlasništva nad nekretninama dogovara se pametnim ugovorom i èistim raèunima. Stanove pod zajednièkim krovom treba etažirati; nastambe na zajednièkoj zemlji praktièno odvojiti tako da se u sluèaju najcrnjeg razvoja događaja na najlakši moguèi naèin mogu riješiti imovinsko-pravni odnosi. Ovo nije prièa o "co-housingu", ali upuæujemo vas da s pravne strane prouèite taj naèin stanovanja, vrlo raèirani u mnogim zemljama Europe. Ne otkrivajte toplu vodu - mnogi ljudi su shvatili da se dijeljenje troškova isplati pa su smislili i pravne naèine da se međusobni odnosi ispravno urede.

Što se tièe međuljudskih odnosa, oni ne mogu biti gori nego što su međususjedski odnosi sada. A i sada imate susjede, zar ne? Neokulturalna zajednica nije komuna u kojoj æete sa svima dijeliti kuhinju, spavaæu sobu i WC, i u kojoj æete se spoticati na usnula tijela u vašoj dnevnoj sobi. Svoje æete odnose, kao i razinu standarda na kojoj želite živjeti urediti toèno onako kako to vama odgovara. Što se tièe prebacivanja da se pridružujete sekti, tu komentara nemamo. Na vama je da svoju okolinu uvjerite da vaš postupci nemaju veze s vjerom, veæ sa zdravim razumom.

Dakle, na takve "klipove" nemojte nasjedati. Ozbiljni ste ljudi i znate što hoæete. Dobrobiti su oèigledne, a vi morate stvoriti uvjete u kojima æete ih moæi iskoristiti.

207

Problemi se mogu predvidjeti, kao i otpor okoline. Razlozi su ideološki, a ne stvarni. Primjerice, mladi ljudi mogu naiæi na veliki otpor svojih roditelja. Oni æe im rado pomoæi da se zaduže do smrti samo da imaju svoj stan u nekoj betonskoj graðevini usred grada. Gurnut æe ih u ralje zvijeri koja je davno progutala i njih. Pri tom æe se sretno smiješiti misleæi kako se oni brinu za svoju djecu. S druge strane, kad èuju da se spremate na zajednièki stambeni pothvat s desetak drugih ljudi, te da odlazite iz grada i da planirate èak i obraðivati zemlju... Oèekujte oluju.

Stariji ljudi su u jednako teškoj situaciji. Ne bi èovjek pomislio da je tako, ali baš kao što su djeca i mladi èesto pod pritiskom svojih roditelja, tako su i stariji ljudi pod pritiskom svoje djece.

Bilo bi najprirodnije da braèni par umirovljenika a posebice netko tko je sam, proda svoj stan u zgradi te se pridruži neokulturalnoj zajednici. Na posljetku, ako primaju kakvu takvu mirovinu stariji su ljudi veæ na neki naèin ekonomski neovisni. Uz smanjenje troškova ta bi mirovina mogla biti dovoljna za pristojan život. Unutar zajednice bit æe i korisni što je iznimno važno za njihovo samopouzdanje i životnu energiju, a da ne govorimo o društvu drugih ljudi naspram usamljenosti i odvojenosti koja èesto tièi starije osobe.

Umirovljenici su kategorija ljudi koja bi mogla vrlo brzo ostvariti svoju namjeru osnivanja neokulturalne zajednice ili pridruživanja postojećoj. Ali...

208

Ali, a ovo vam govorimo iz iskustva jer smo tijekom života među vama pokušavali potaknuti ljude na ovaj ili onaj oblik udruživanja, stari su ljudi robovi svojih nasljednika! U ovom su sluèaju djeca ta koja æe izvršiti nevjerovatan pritisak na bake i djedove da ne provode takav ludi naum. Razlog? Zaogrnut æe ga u filozofiju, ljubav i osjeæaje. Reæi æe vam da ne mogu živjeti bez vas. Staviti æe vam pod nos unuke koje æete rijeðe viðati (što uopæe nije toèno). I na kraju æe se

zabrinuti za vaš mentalno zdravlje i proglasiti vas neuračunljivim. Jer, tko bi pametan iao pod stare dane mijenjati svoj način života?

Odgovor na to pitanje bi ih mogao iznenaditi: pametni ljudi će promijeniti svoj način života bilo kada. Oni drugi ustraju na gluposti.

Razlog svoj toj buci i halabuci jest u užasu koji ljudi osjete kad netko stavi pod upitnik sve u što su vjerovali cijeloga života. Ali, ima još jedan razlog, površniji ali možda i snažniji od tog podsvjesnog užasa. Nasljedstvo.

Naime, stariji ljudi posjeduju određenu imovinu. Oni će uskoro umrijeti. Ne zna se kada, ali sigurno jednom hoće. I tada, kad umru, misle njihova djeca, što će se onda dogoditi? Ako baka proda svoj stan ili kuću i ode živjeti negdje drugdje, kome će pripasti njena imovina? I što će nama neki dio kuće negdje na periferiji grada ili na selu? Njezin je stan u gradu mnogo vredniji. Kad umre, on će ostati njenim unucima, našoj djeci. A tamo, u toj zajednici, tko zna što će od svega toga biti...

Baka i djed zbunjeno se gledaju, krše ruke i shvaćaju da su nemoćni pred tom lavinom argumenata. I tako, robovi od mladosti ostaju robovi i u starosti.

209

Dakle, pripremite se da u startu naiđete na mnogobrojne probleme. Neće biti lako probiti psihološke i druge prepreke koje će civilizacija postavljati pred vas. Srednja generacija je možda u najboljem položaju jer više ne odgovara roditeljima, a djeca još nisu dovoljno odrasla da bi se pobunila. Ali, srednja generacija ima drugih problema. Obično su to ljudi u naponu radne snage koji grade karijeru. A karijera zahtijeva žrtve. Jedna od tih žrtava je i nedostatak vremena za bilo što drugo osim posla. Tu je i privlačnost zarađenog novca pa je teško odustati od uobičajenog, od onog što se od nas očekuje.

Međutim, ako pripade skupini ljudi kojima je karijera i poslovni uspjeh najvažnija stvar na svijetu, ipak možete osigurati svojoj obitelji bolji način života. Vi u međuvremenu isplanirajte svoj život tako da iskoristite odskočenu dasku ispod sebe, zaradite koliko vam je potrebno za udoban život i malo po malo se približite neokulturalnom idealu. Rok koji smom postavili je dovoljno dug. Sjećate se, govorili smo o razdoblju od jedne do deset godina. Usmjerite se na cilj, dobro ga isplanirajte i jednostavno krenite u njegovo ostvarivanje.

Ako pak smatrate da èovjek mora raditi dvanaest sati dnevno da bi zaradio više novaca te vas ne zanima slobodno vrijeme za stvaranje i istraživanje duhovnosti, umjetnosti i ljepote svijeta koji vas okružuje, onda neokultura ionako nije za vas. Možda možete razmisliti da nekom drugom omogućite takav način života. Tko zna, možda kad shvatite kako je njima lijepo, poželite da i vama tako bude.

210

Neokulturalne zajednice teže ekonomskoj samostalnosti. Isprva one mogu predstavljati štedljiv i prihvatljiv način života. Povoljnije je živjeti u njima nego u stambenim krletkama ili odvojenim kućama.

Zatim, one će prirodno težiti razvijanju samostalnih poslova tako da njihovi članovi mogu još bolje organizirati svoje vrijeme. U tom smislu je povoljno da budući članovi isplaniraju neke poslove koje mogu obavljati i na taj način nadopunjavati osobni i zajednički budžet. Kad smo već spomenuli zajednički budžet, treba istaknuti da je to samo jedna od mogućnosti. Ne možemo vam reći kako da se zajednica najbolje organizira. Nema najboljeg načina. O tome ćete se sami dogovoriti. Kako god bilo, poslovi koji se obavljaju unutar zajednice mogu ponekad izdržavati cijelu zajednicu. To znači živjeti na jednom mjestu, djelomično biti ovisan o civilizaciji, ali sve više težiti samostalnosti i samodostatnosti.

I u konačnom obliku, neokulturalne zajednice bi morale težiti potpunom osamostaljenju. Dakle, sto postotnoj proizvodnji hrane za svoje potrebe te sto postotnoj proizvodnji energije. Do tog konačnog oblika je još daleko. Ali, možda ne toliko daleko kako vam se čini. Civilizacija je došla do ruba opstojnosti. Što će biti kad prijeđe taj rub?

211

Do sada smo pričali samo o materijalnim razlozima i preduvjetima za stvaranje neokulturalne zajednice. Što je s onim duhovnim, unutarnjim preduvjetima? Bilo je rečeno da je našše društvo moglo opstati tisućljećima upravo zbog različitog unutarnjeg iskustva. Vanjske okolnosti su ga poticale na svaki način. Što je s vama? Kako da vi postignete unutarnje iskustvo pretapanja i zajedništva?*

Prva misao koja se pojavljuje je ona o stvaranju zajednice sa svojim duhovnim istomišljenicima. Naizgled se čini

da bi ljudi na istom duhovnom putu ili pripadnici istog vjerskog usmjerenja najlakše stvorili takvu zajednicu. Na posljetku, upravo su oni i poznati kao ljudi koji ih stvaraju. Danas postoje vjerske zajednice koje funkcioniraju naizgled slično neokulturalnim zajednicama. U određenom smislu one to i jesu, ali u takvim slučajevima postoji velika opasnost stvaranja zajedničkog privida stvarnosti, a ne iskustva stvarnog zajedništva.

Isto vrijedi i za pripadnike istih učenja, sljedbenika istog učitelja, proroka ili avatara. Većina takvih učenja zasnovana je na istom civilizacijskom obrascu koji ljude održava u ropstvu. Kao što ekonomska struktura našega društva održava ekonomsko robovlasništvo, tako duhovna struktura većine religija pa čak i novodobnih učenja odražava duhovno robovlasništvo.

*Vidi poglavlje TIJELO I DUHOVNOST, posebice tekst po brojem 115 do 118.

212

To znači da je najbolje da vaš dogovor s budućim članovima neokulturalne zajednice nije zasnovan na nekom čvrstom odnosno zajedničkom uvjerenju. Čvrsta uvjerenja podrazumjevaju podređenost jednom autoritetu i ne dozvoljavaju stvaralačko istraživanje duhovnosti.

Najbolje je ako su ljudi otvoreni istraživanju. Neokulturalna zajednica pretpostavlja određenu prirodnu religiju. Govorili smo vam o tome.* Ona nije zasnovana na vjeri već na znanju. Također, ona pretpostavlja razumijevanje povezanosti tijela i duha. Bilo kakvo odvajanje jednog od drugog, a posebice isticanje pretpostavljenih duhovnih svjetova naspram ovog u kojem živimo ne bi se moglo nazvati neokulturalnim.

Drugim riječima, koji god oblik poprimio duhovni život neokulturalne zajednice, bolje je da se ne držite strogih načela i pravila neke vjere ili duhovne škole. Otvorenost je bolja.

No, to opet ne znači da članovi neokulturalne zajednice ne smiju prakticirati neki oblik vjere. Uz razumijevanje izloženih duhovnih načela čak je moguće da taj oblik vjere bude prevladavajući u zajednici.

Ipak, budite oprezni: sljedbenici današnjih religija i duhovnih učenja uglavnom će imati problema s pomirenjem naučavanja svoje vjere i osnovnih načela neokulture.

*Vidi poglavlje BOGOVI I LJUDI, posebice tekst po brojem 87 do 91.

213

I tako smo došli do unutarnjih preduvjeta za stvaranje neokulturalne zajednice. Vanjski dio je vrlo važan: dogovor oko zajedničkog života, poduzimanje važnih i velikih materijalnih koraka za kupovinu zemlje odnosno stanova, izgradnju kuća ili što god već odlučili učiniti.

Istodobno kad sređujete materijalne preduvjete za početak neokulturalne zajednice, a trebat će vam nešto vremena za provođenje toga plana, radite na razumijevanju izloženih načela neokulture. Razmišljajte i razgovarajte o njima. Ima mnogo toga što zahtjeva produblivanje razumijevanja. Primjerice, pitanje odnosa tijela i duha te u tom svjetlu općenito osobnog rasta. Zatim, tu je razumijevanje i iskustvo izravnog dodira s duhovnim bićima, ali i mnogo konkretniji problemi kao što su međuljudski odnosi, raznolikost ljubavnih iskustava te mogućnost stvaranja drugačijih životnih zajednica. Ipak, najvažniji problem na kojem morate raditi jest životna jednostavnost. Biti u ovom trenutku, slobodno disati, veseliti se životu zajedno s drugima, plesati i stvarati - eto na tome trebate raditi. Navodnici su ovdje da vas podsjetite kako rad u ovom slučaju ne znači napor. Vi već jeste točno takvi kakvi smo bili i mi, pa vam učenje novog-starog načina života neće teško pasti.

U nekoliko završnih riječi podsjetit ćemo vas na sve detalje našega svjetonazora i ponovo vam ukazati na razlike između naše civilizacije i našega društva. Također ćemo dodati i nekolicinu malih ali važnih naputaka koji vam mogu olakšati razumijevanje neokulture.

214

Neokulturalne zajednice mogu postati stvarnost našega života još u ovom pokoljenju. U njima je lakše živjeti. One omogućavaju puni izraz slobode i stvaralaštva ljudskoga bića i uklanjaju sve prepreke koje postoje u civilizaciji ljudima nameću.

Vi želite živjeti u takvim zajednicama, čak i ako toga u ovom trenutku niste do kraja svjesni. Vaš stvarne potrebe, kao i želja za kvalitetnim i dobrim životom na taj način biti ispunjene. Cilj je jednostavan i jasan: pokrenite se i ostvarite ga.

Ne brinite za ostatak svijeta, iako je jasno da društvena i globalna kretanja utjecati na vas i vašu zajednicu. Uinite koliko možete u tom smislu kao društveni i duhovni aktivist, ali u pogledu načina života budite beskompromisni. Uinite to za sebe i svoje najbliže. Pokrenite svoje prijatelje, poznanike, dajte im ovu knjigu, uvjerite ih, uinite nešto.

Ostavite ropstvo iza sebe. Završite s ideologijom hijerarhije i civilizacijom koja ju promiče. Vrijeme je da ljudi počnu živjeti ljudski.